

مطالعه تطبیقی قوانین و مقررات
مربوط به احزاب سیاسی در کشورهای اروپایی

به نام خدا

فهرست مطالب

۱.....	چکیده.....
۱.....	مقدمه.....
۲.....	اتریش.....
۵.....	آلمان.....
۱۰.....	فرانسه.....
۱۳.....	ایرلند جنوبی.....
۱۵.....	ایتالیا.....
۱۷.....	هلند.....
۲۰.....	نروژ.....
۲۳.....	مجارستان.....
۲۶.....	جمع بندی.....
۲۷.....	منابع و مآخذ.....

مطالعه تطبیقی قوانین و مقررات مربوط به احزاب سیاسی در کشورهای اروپایی

چکیده

در سال‌های اخیر تمایل کشورهای مختلف به تدوین قوانین و مقرراتی در رابطه با احزاب سیاسی افزایش یافته است. به همین دلیل طی سال‌های اخیر شاهد افزایش حجم قوانین و مقررات مربوط به احزاب هم در کشورهای توسعه‌یافته و هم در کشورهای در حال توسعه بوده‌ایم. در این گزارش قوانین و مقررات مربوط به فعالیت احزاب سیاسی در هشت کشور اروپایی اتریش، آلمان، فرانسه، ایرلند، ایتالیا، هلند، نروژ و مجارستان، به‌گونه‌ای تطبیقی مورد بررسی و ارزیابی قرار گرفته‌اند.

مقدمه

طی سال‌های اخیر، تحقیقات و مطالعات گسترده‌ای در پیرامون مقررات و قوانین مرتبط با احزاب سیاسی صورت گرفته است. نتایج این تحقیقات حاکی از آن است که در اکثر کشورهای اروپایی شاهد افزایش تمایل دولت‌ها به تدوین قوانین و مقررات لازم برای سامان دادن به مسائل مرتبط با احزاب سیاسی (همچون ساختار داخلی، فعالیت‌های سیاسی و انتخاباتی و مسائل مالی احزاب) هستیم.

این گزارش تلاش می‌کند تا به شیوه‌ای تطبیقی مقررات و قوانین مرتبط با احزاب سیاسی را در تعدادی از کشورهای اروپایی مورد بررسی قرار دهد. در واقع این گزارش قصد دارد به شیوه‌ای تطبیقی به این سؤالات پاسخ دهد: آیا در قانون اساسی کشور مورد نظر به جایگاه احزاب سیاسی اشاره‌ای شده است؟ آیا در این کشور قانون مجزایی تحت عنوان قانون احزاب سیاسی که به‌طور اختصاصی به مسائل مرتبط با احزاب سیاسی بپردازد وجود دارد؟ آیا در این کشورها قانونی تحت عنوان قانون مسائل مالی احزاب سیاسی که به‌طور مشخص به مسائل مالی احزاب سیاسی بپردازد وجود دارد.

اتریش

قانون اساسی

در کشور اتریش چند اصل از اصول قانون اساسی به موضوعات مرتبط با احزاب سیاسی اختصاص یافته است. در قانون اساسی مصوب سال ۱۹۲۰ تنها اصل سی و پنجم قانون اساسی به احزاب سیاسی پرداخته بود. اما پس از سال ۱۹۴۵ و به‌ویژه از اوایل دهه ۱۹۸۰ به بعد، تعداد اصول مربوط به احزاب سیاسی در قانون اساسی به‌طور مداوم افزایش یافته است. در حال حاضر ۱۶ اصل از اصول قانون اساسی این کشور به مسائل مربوط به احزاب اختصاص یافته‌اند. این اصول عبارتند از: اصول ۲۶، ۳۵، ۵۵، ۸۱B، ۱۱۷، ۱۴۸G، ۵۲A، ۲۶، ۹۵، ۵۲B، ۱۵۱، ۵۵، ۳۶، ۲۶A، ۱۰، ۱۴۷.

ده اصل نخست به نحوه فعالیت احزاب سیاسی در پارلمان، نحوه شرکت و

تبلیغات آنها در انتخابات و نحوه مداخله آنها در مسائل حکومتی اختصاص یافته است. اصل دهم نیز به این مسئله اشاره دارد که احزاب سیاسی ضمن بیان دیدگاه‌های سیاسی اعضای خود بایستی به استقلال ملی و نظام دمکراتیک کشور پایبند باشند. براساس اصل یکصد و چهل و هفتم قانون اساسی، افرادی که عضو یک حزب سیاسی هستند نمی‌توانند به عضویت دادگاه قانون اساسی درآیند.

قانون احزاب سیاسی و قانون مسائل مالی احزاب سیاسی

در اتریش مهمترین قانون در رابطه با احزاب سیاسی، «قانون ملی وظایف، مسائل مالی و مسائل انتخاباتی احزاب سیاسی» است که به قانون احزاب سیاسی هم معروف می‌باشد. این قانون نخستین بار در سال ۱۹۷۵ به تصویب رسید و آخرین بار در سال ۲۰۰۸ اصلاح شد. بخش عمده‌ای از مفاد این قانون به مسائل مالی احزاب سیاسی اختصاص یافته است. در واقع، به غیر از چند اصل نخست که به موضوعاتی همچون وظایف احزاب سیاسی (اصول ۱-۱ و ۲-۱)، آزادی تأسیس و فعالیت احزاب سیاسی (اصل ۱-۳) و الزامی بودن ثبت احزاب در وزارت کشور (اصل ۱-۴) پرداخته‌اند، سایر اصول به‌طور کامل به موضوع فعالیت‌های مالی احزاب سیاسی اختصاص یافته است.

براساس اصل دوم قانون مذکور «هر حزب سیاسی می‌تواند از دولت درخواست کمک مالی کند». کمک‌های دولتی برای «فعالیت‌های مرتبط با برقراری ارتباط با رأی‌دهندگان» در اختیار احزاب قرار می‌گیرد، از جمله این فعالیت‌ها می‌توان به تبلیغات

و شرکت در انتخابات اشاره کرد. کمک‌های دولتی هم در اختیار احزاب حاضر در پارلمان قرار می‌گیرد و هم در اختیار حزابی که در پارلمان نماینده‌ای ندارند. البته احزاب دسته دوم فقط در صورتی از این کمک‌ها بهره‌مند می‌شوند که در انتخابات قبلی مجلس شورای ملی بیش از یک درصد آرای معتبر را به خود اختصاص داده باشند. اصول پنجم تا هشتم این قانون نیز به مسئله تأمین هزینه‌های مالی فعالیت‌های انتخاباتی احزاب سیاسی توسط دولت می‌پردازند. اصول نهم تا چهاردهم این قانون، به تشکیل یک کمیسیون برای نظارت بر هزینه‌های انتخاباتی احزاب اشاره دارند و وظایف و ترتیب تعیین اعضای این کمیسیون را مشخص می‌کنند.

در کشور اتریش علاوه بر احزاب سیاسی، از سال ۱۹۶۳ تاکنون، فراکسیون‌های پارلمانی نیز از دولت کمک مالی دریافت می‌کنند. در سال ۱۹۸۵ قانون جدیدی در رابطه با فراکسیون‌های پارلمانی به تصویب رسید که فعالیت این فراکسیون‌ها را در مجلس شورای ملی و نیز شورای فدرال تا حد زیادی تسهیل می‌کرد. کمک‌های مالی دولت به فراکسیون‌های پارلمانی یک مقدار ثابت است که به‌طور مساوی بین همه فراکسیون‌ها تقسیم می‌شود و همچنین بخشی از این کمک متغیر است که براساس وزن و قدرت هر یک از فراکسیون‌ها در پارلمان بین آنها توزیع می‌شود.

در اتریش همچنین دولت هر ساله برای «فعالیت‌های آموزشی» به احزاب سیاسی کمک مالی می‌کند. اعطای این نوع کمک‌ها از سال ۱۹۸۴ و به دنبال تصویب «قانون ملی ارتقای آگاهی شهروندان از مسائل مرتبط با احزاب سیاسی و فعالیت‌های مطبوعاتی» آغاز شد. در اتریش هیچ محدودیتی در رابطه با کمک مالی افراد و

شرکت‌های خصوصی به احزاب سیاسی وجود ندارد. در این کشور همچنین سقف خاصی برای هزینه‌های حزبی تعیین نشده است.

در اتریش مقررات ویژه‌ای وجود دارد که احزاب سیاسی را موظف به اعلام درآمدها و هزینه‌های خود می‌کند. براساس اصل چهارم قانون احزاب سیاسی، احزاب بایستی اسناد مرتبط با کمک‌های مالی دریافتی خود را براساس شکل تعیین شده در این قانون تدوین کرده و در بایگانی خود حفظ کنند. به‌علاوه، احزابی که از کمک‌های دولتی بهره‌مند می‌شوند بایستی میزان درآمدها و هزینه‌های خود را طی گزارشی به اطلاع دولت برسانند. هر ساله، دو حسابدار مورد تأیید دولت این گزارش‌ها را مورد بررسی قرار می‌دهند. چنانچه یک فرد یا یک شرکت خصوصی بیشتر از ۷۲۶۰ یورو به یک حزب سیاسی کمک مالی اعطا کند، آن حزب موظف است گزارشی در مورد میزان دقیق این کمک و مشخصات فرد یا شرکت کمک‌کننده تنظیم کرده و آن را به رئیس سازمان حسابرسی ارائه دهد. نظارت بر گزارش‌های مالی احزاب سیاسی از وظایف دفتر صدراعظم است.

آلمان

قانون اساسی

کشور آلمان از نخستین کشورهای اروپایی است که بخشی از قانون اساسی خود را به مسائل مرتبط با احزاب سیاسی اختصاص داده است. در قانون اساسی سال ۱۹۴۹ آلمان اصل بیست‌ویکم به احزاب سیاسی اختصاص یافته بود. در قانون اساسی

مصوب سال ۱۹۸۳ این اصل اصلاح شد. براساس این اصل، احزاب سیاسی نهادهایی هستند که به مردم اجازه و امکان بیان خواسته‌ها و دیدگاه‌های سیاسی خود را می‌دهند. در این اصل همچنین به مسائل بسیار مهمی در رابطه با نحوه ایجاد و فعالیت احزاب سیاسی اشاره شده است. بر این اساس، فعالیت آن دسته از احزابی که قصد ضربه زدن و تخریب اصول دموکراسی و یا تهدید موجودیت جمهوری فدرال آلمان را دارند غیر قانونی است. این اصل همچنین بیان می‌دارد که سازمان داخلی احزاب سیاسی بایستی با اصول دموکراسی همخوانی و سازگاری داشته باشد. همچنین احزاب سیاسی موظفند به‌طور منظم میزان دارایی‌ها و نیز میزان درآمدها و هزینه‌های مالی خود را به مقامات دولتی گزارش دهند.

قانون احزاب

آلمان نخستین کشور اروپایی است که قانون ویژه‌ای برای احزاب سیاسی تدوین کرده است. این قانون در سال ۱۹۶۷ به تصویب رسید. جدیدترین اصلاحات در این قانون در سال ۲۰۰۴ صورت گرفته است. قانون احزاب آلمان دارای هشت بخش است. بخش نخست به مسائلی همچون شرایط لازم برای تأسیس احزاب و وظایف آنها (اصل یکم)، تعریف احزاب (اصل دوم)، حقوق احزاب برای اقدامات حقوقی (اصل سوم)، مقررات مربوط به نام احزاب (اصل چهارم) و مقررات مربوط به برابری تمامی احزاب سیاسی (اصل پنجم) اختصاص یافته است. بخش دوم به مسائل مربوط به سازمان درونی احزاب سیاسی اختصاص یافته است. براساس اصل ششم، احزاب

سیاسی بایستی دارای اساسنامه مکتوب باشند. در این اساسنامه بایستی شرایط عضویت، حقوق اعضا، ساختار کلی حزب، نهادهای وابسته به حزب و اختیارات آنها، زمان و نحوه برگزاری اجلاس عمومی حزب و اختیارات و وظایف هیئت اجرایی حزب به طور روشن معین شده باشد. در اصول هشتم تا سیزدهم، نهادهایی که هر حزب باید از آنها برخوردار باشد، ترکیب این نهادها و زمان برگزاری جلسات این نهادها به طور دقیق مشخص شده است.

در آلمان احزاب سیاسی موظفند در داخل حزب یک هیئت حل اختلاف ایجاد کنند. وظیفه این هیئت حل و فصل اختلافات داخلی حزب می باشد (اصل چهاردهم). قانون احزاب آلمان همچنین سازوکار رأی گیری در داخل احزاب را هم مشخص کرده است (اصل پانزدهم). بخش سوم قانون احزاب به نحوه انتخاب کاندیداهای احزاب برای انتخابات اشاره دارد و بیان می دارد که انتخاب کاندیداهای احزاب باید با رأی مخفی اعضا صورت بگیرد.

بخش های چهارم، پنجم و ششم قانون احزاب به مسائل مالی مرتبط با احزاب سیاسی نظیر اعطای کمک های دولتی به احزاب، نحوه نظارت بر فعالیت های مالی احزاب و جرائم تخلفات مالی آنها پرداخته اند (به بخش بعدی رجوع کنید).

بخش هفتم قانون احزاب، به نحوه اجرایی شدن اصل بیست و یکم قانون اساسی که (پیشتر به آن اشاره شد) و به شرایط لازم برای قانونی بودن احزاب اختصاص داشت، می پردازد. بخش هشتم قانون احزاب نیز به مشخصات خود قانون اختصاص یافته است.

مقررات مربوط به مسائل مالی احزاب سیاسی

در آلمان قانون ویژه و مجزایی در رابطه با مسائل مالی احزاب سیاسی وجود ندارد. مسائل مربوط به فعالیت‌های مالی احزاب سیاسی نظیر کمک‌های مالی دولت به احزاب سیاسی، نظارت بر فعالیت‌های مالی احزاب و کمک افراد و شرکت‌های خصوصی به احزاب سیاسی در خود قانون احزاب مورد بررسی قرار گرفته است.

براساس اصل هجدهم قانون احزاب، کمک‌های مالی دولت فقط به آن دسته از احزاب سیاسی اعطا می‌شود که یا در انتخابات اخیر پارلمان اروپا یا مجلس بوندستاگ نیم درصد آرای معتبر را از آن خود کرده باشند و یا در آخرین انتخابات مجالس ایالتی یک درصد آرای معتبر را به‌خود اختصاص داده باشند. براساس همین اصل برای کمک‌های دولتی به احزاب دو حد نصاب تعیین شده است: «بالاترین میزان مطلق» که برای کل کمک‌های دولتی به احزاب سیاسی و «بالاترین میزان نسبی» که برای کمک‌های دولتی به تک‌تک احزاب سیاسی اعمال می‌شود. براساس حد نصاب دوم، میزان کمک‌های دولتی به یک حزب سیاسی نباید بیشتر از میزان کل درآمدهای خود آن حزب باشد. در آلمان، دولت علاوه بر کمک‌های مالی، به احزاب سیاسی کمک غیرمالی هم می‌کند. از جمله این کمک‌ها می‌توان به امکان استفاده رایگان از رادیو و تلویزیون در زمان انتخابات توسط احزاب و نیز بهره‌مندی احزاب از تخفیف‌های مالیاتی اشاره کرد.

قانون احزاب سیاسی همچنین به کمک‌های مالی افراد و شرکت‌های غیردولتی به احزاب سیاسی هم پرداخته است. براساس اصل بیست‌وپنجم این قانون، افراد ناشناس و نیز خارجی‌ها می‌توانند فقط مبلغ ناچیزی به احزاب سیاسی کمک مالی

اعطا کنند. همچنین کمک سازمان‌ها و شرکت‌های دولتی و نیمه‌دولتی و بنیادهای سیاسی و نهادهای انتفاعی به احزاب سیاسی ممنوع است. کمک‌های نقدی به احزاب سیاسی نباید بیش از ۱۰۰۰ یورو باشد (کمک‌های بالاتر باید در قالب چک صورت بگیرد). بخش ۱ قانون احزاب سیاسی به موضوع هزینه‌های احزاب نیز پرداخته است و بیان می‌دارد که احزاب سیاسی مجازند درآمدهای خود را فقط در مواردی که در قانون اساسی مورد پذیرش قرار گرفته است، هزینه کنند. بجز این مورد شرط دیگری برای هزینه‌های حزبی در نظر گرفته نشده است.

براساس اصل بیست‌ویکم قانون اساسی آلمان احزاب سیاسی موظفند «دارایی‌ها، درآمدها و هزینه‌های خود را به‌طور منظم به اطلاع عموم برسانند». قانون احزاب آلمان جزئیات این مسئله را روشن نموده است. براساس اصول بیست‌وسوم و بیست‌وچهارم این قانون، احزاب سیاسی باید هر سال گزارش دقیقی در مورد دارایی‌ها و فعالیت‌های مالی خود تهیه کرده و آن را در اختیار رئیس مجلس بوندستاگ قرار دهند. همچنین چنانچه میزان کمک‌های مالی صورت گرفته به احزاب بیش از حد نصاب تعیین شده باشد احزاب موظفند طی گزارشی جداگانه میزان و منبع این کمک‌ها را به اطلاع رئیس بوندستاگ برسانند.

مسئول نظارت بر فعالیت‌های مالی احزاب سیاسی، رئیس مجلس بوندستاگ است. وی بر گزارش‌های سالانه احزاب نظارت می‌کند، نحوه توزیع کمک‌های دولتی بین احزاب سیاسی را مشخص می‌کند و گزارش‌های سالانه احزاب را منتشر می‌کند. وی همچنین موظف است هر دو سال یکبار گزارشی کامل در مورد فعالیت‌های مالی احزاب سیاسی در دو سال گذشته به مجلس بوندستاگ ارائه کند.

فرانسه

قانون اساسی

بخشی از قانون اساسی جمهوری پنجم که در سال ۱۹۵۸ به تصویب رسید به موضوع احزاب سیاسی اختصاص یافته بود. اصل چهارم این قانون، احزاب سیاسی را عبارت از نهادهایی دانسته است که به شکل داوطلبانه تشکیل شده‌اند و ابزاری برای تحقق اصل حق رأی همگانی هستند و فعالیت‌های آنها بایستی منطبق با اصول حاکمیت ملی و دموکراسی باشد. این اصل در سال ۱۹۹۹ اصلاح و جزئیات جدیدی در مورد وظایف و کارکردهای احزاب سیاسی به آن افزوده شد.

قانون احزاب

در کشور فرانسه قانون ویژه و مجزایی در مورد احزاب سیاسی وجود ندارد. تا سال ۱۹۸۸، یعنی زمانی که قانون فعالیت‌های مالی احزاب سیاسی به تصویب رسید، مهمترین متن حقوقی در رابطه با فعالیت‌های احزاب سیاسی قانون انجمن‌ها (مصوب سال ۱۹۰۱) بود.

قانون فعالیت‌های مالی احزاب سیاسی

در سال ۱۹۸۸ قانون شفافیت مالی فعالیت‌های سیاسی در فرانسه به تصویب رسید. بخش سوم این قانون به فعالیت‌های مالی احزاب سیاسی اختصاص یافته است. براساس این بخش، فقط آن دسته از احزاب سیاسی از کمک‌های دولتی بهره‌مند

می‌شوند که کاندیداهای آنها حداقل در ۵۰ حوزه انتخابیه ۱ درصد آرا را به‌خود اختصاص داده باشند. کمک‌های مالی دولتی در دو مرحله در اختیار احزاب واجد شرایط قرار می‌گیرد. اولین قسط براساس آرای که احزاب در مرحله اول انتخابات پارلمانی به‌دست آورده‌اند بین آنها توزیع می‌شود و قسط دوم پس از اتمام انتخابات براساس کرسی‌هایی که احزاب در پارلمان کسب کرده‌اند بین آنها توزیع می‌گردد.

در سال ۲۰۰۰ تبصره جدیدی به این قانون اضافه شد که براساس آن احزاب برای بهره‌مندی از کمک‌های دولتی بایستی اصل برابری جنسیتی کاندیداها را هم رعایت کنند. قانون سال ۱۹۸۸ منابع مالی غیردولتی مجاز و غیرمجاز برای احزاب سیاسی را هم مشخص کرده است. براساس اصول یازدهم تا چهاردهم این قانون، اعطای کمک مالی ازسوی خارجی‌ها و اشخاص حقوقی به احزاب سیاسی ممنوع است. به‌علاوه، حد نصاب مشخصی برای کمک‌های اشخاص حقیقی به احزاب در نظر گرفته شده است. همچنین کمک‌های نقدی نباید بالاتر از ۱۵۰ یورو باشد (کمک‌های بیش از این مقدار باید در قالب چک صورت بگیرد). یکی از نکات جالب در قانون مذکور آن است که کمک‌های مالی نباید به‌طور مستقیم در اختیار خود احزاب قرار بگیرد، بلکه این کمک‌ها بایستی از طریق یک واسطه که از طرف احزاب مشخص می‌شود به احزاب منتقل شود.

مقررات مربوط به تبلیغات انتخاباتی احزاب و هزینه‌های تبلیغاتی آنها نیز در قانون انتخابات فرانسه مورد بررسی قرار گرفته است. براساس این قانون، فقط آن دسته از کاندیداهای انتخابات از کمک‌های دولت بهره‌مند می‌شوند که حداقل ۵ درصد

آرا را از آن خود کرده باشند. قانون انتخابات همچنین اعطای کمک مالی از سوی خارجی‌ها و اشخاص حقوقی به کاندیداها را در زمان انتخابات ممنوع کرده است. قانون انتخابات همچنین سقف خاصی برای هزینه‌ها و درآمدهای کاندیداها در زمان انتخابات در نظر گرفته است.

براساس قانون سال ۱۹۸۸، یک نهاد مستقل به نام «کمیسیون ناظر بر فعالیت‌های مالی احزاب سیاسی» ایجاد خواهد شد و مسئولیت نظارت بر فعالیت‌های مالی احزاب سیاسی و کاندیداها را برعهده خواهد گرفت. براساس قانون، آن دسته از احزاب سیاسی که از کمک‌های مالی دولتی و غیردولتی بهره‌مند می‌شوند بایستی اسناد مرتبط با این کمک‌ها را بایگانی کنند و در پایان هر سال دو بازرس این اسناد را کنترل نموده و گزارشی در مورد آن به کمیسیون مذکور ارائه می‌کنند، چنانچه حزبی از قوانین تخطی کند، کمیسیون نظارت بر فعالیت‌های مالی احزاب می‌تواند آن حزب را از کمک‌های مالی دولتی محروم کند. البته چنانچه تخلفات مالی یک حزب گسترده و متعدد باشند، کمیسیون می‌تواند مجازات‌های سنگین‌تری برای آن حزب در نظر بگیرد.

در فرانسه احزاب سیاسی علاوه بر بهره‌مندی از کمک‌های مالی دولتی از کمک‌های غیرمالی دولتی نظیر تخفیف‌های مالیاتی و استفاده رایگان از رسانه‌های همگانی در زمان انتخابات هم بهره‌مند می‌شوند.

ایرلند جنوبی

قانون اساسی و قانون احزاب

در قانون اساسی ایرلند جنوبی اشاره‌ای به احزاب سیاسی نشده است. در این کشور همچنین قوانین ویژه و مجزایی با عنوان قانون احزاب سیاسی و یا قانون فعالیت‌های مالی احزاب سیاسی وجود ندارد. به‌طور کلی، بخش عمده مقررات مربوط به احزاب سیاسی در قانون انتخابات مصوب ۱۹۹۲ و قانون انتخابات مصوب ۱۹۹۷ گنجانده شده است.

در قانون انتخابات مصوب سال ۱۹۹۲ شرایط لازم برای ثبت نام یک حزب در انتخابات مورد بحث قرار گرفته است. براساس این قانون، برای ثبت نام یک حزب، آن حزب باید درخواستی که در آن به نام حزب، آدرس دفتر مرکزی حزب، نام مرجع تعیین‌کننده کاندیداهای حزب در انتخابات و نوع انتخاباتی که حزب می‌خواهد در آن شرکت کند اشاره شده باشد تهیه کرده و آن را به اداره انتخابات ایرلند جنوبی ارائه دهد (قانون انتخابات سال ۱۹۹۲، بخش سوم، اصل بیست‌وپنجم).

مقررات مربوط به فعالیت‌های مالی احزاب

همان‌گونه که پیشتر اشاره شد در ایرلند قانون مجزایی در رابطه با فعالیت‌های مالی احزاب سیاسی وجود ندارد. با این حال بخش‌هایی از قانون انتخابات مصوب سال ۱۹۹۷ به فعالیت‌های مالی احزاب اختصاص یافته است. بخش سوم این قانون به نحوه تأمین هزینه‌های مالی فعالیت‌های احزاب سیاسی؛ بخش چهارم به کمک‌های مالی به احزاب سیاسی و نحوه افشای این کمک‌ها؛ بخش پنجم به هزینه‌های مالی احزاب و

اصل چهارم بخش اول و اصل سیزدهم بخش هشتم نیز به نهاد نظارت‌کننده بر فعالیت‌های مالی احزاب سیاسی اختصاص یافته‌اند.

براساس این قانون تمامی احزابی که در انتخابات قبلی مجلس موفق به کسب دو درصد اولویت‌های اول رأی‌دهندگان شده باشند از کمک‌های مالی دولتی بهره‌مند خواهند شد. براساس اصل هجدهم کمک‌های مالی دولتی با هدف تأمین هزینه‌های احزاب در مواردی همچون تحقیقات، آموزش، هماهنگی میان شعب و اعضا، تدوین سیاست‌های کلان حزب و امور اداری و مدیریتی حزب به آنها اعطا می‌شود. براساس اصل بیستم احزاب سیاسی بایستی نحوه هزینه شدن کمک‌های مالی دولتی به‌خود را به کمیسیون ادارات و سازمان‌های دولتی گزارش دهند. در ایرلند جنوبی دولت علاوه بر کمک‌های مالی، به احزاب کمک‌های غیرمالی نیز اعطا می‌کند. به‌عنوان مثال در زمان انتخابات احزاب می‌توانند به‌طور رایگان از رسانه‌های دولتی برای تبلیغات انتخاباتی خود استفاده کنند. البته مدت زمان استفاده رایگان هر حزب از رسانه‌های دولتی، براساس عملکرد آن حزب در انتخابات قبلی تعیین می‌شود.

در ایرلند برای کمک‌های مالی اشخاص و نهادهای غیردولتی به احزاب سیاسی شروطی تعیین شده است. به‌عنوان مثال کمک‌های مالی اشخاص و نهادهای ناشناس نباید از حد معینی فراتر رود. همچنین اعطای کمک مالی از سوی خارجی‌ها به احزاب سیاسی ممنوع است. به‌علاوه، کمک‌های شخصی به احزاب در یک سال نباید از حد مشخصی بیشتر باشد و چنانچه از این حد فراتر رود احزاب موظفند میزان دقیق آن را منتشر کنند. همچنین هزینه‌های انتخاباتی احزاب سقف مشخص و ویژه‌ای دارد.

هر ساله، احزاب سیاسی موظفند گزارش مالی خود را منتشر و در آن میزان دقیق کمک‌های مالی دریافتی را که فراتر از حد نصاب تعیین شده بوده است اعلام کنند. احزاب همچنین ملزم به انتشار سالیانه یک گزارش انتخاباتی هستند در این گزارش بایستی هزینه‌های انتخاباتی خود را به‌طور دقیق و با جزئیات کامل اعلام کنند. این گزارش‌ها بایستی در اختیار کمیسیون استاندارد در ادارات و سازمان‌های دولتی قرار بگیرد. این کمیسیون که مهم‌ترین نهاد نظارت‌کننده بر فعالیت‌های مالی احزاب سیاسی و انطباق فعالیت‌های احزاب با قوانین است، در سال ۲۰۰۱ و براساس قانون استاندارد در ادارات دولتی تأسیس شد. کمیسیون مذکور هر ساله گزارش‌های مالی و انتخاباتی احزاب سیاسی را در وب سایت خود منتشر می‌کند.

ایتالیا

قانون اساسی

در قانون اساسی سال ۱۹۴۸ ایتالیا سه اصل به احزاب سیاسی اختصاص یافته است. براساس اصل چهارم این قانون، شهروندان می‌توانند آزادانه در قالب احزاب سیاسی گردهم آمده و از این ابزار دمکراتیک برای تأثیرگذاری در سیاست‌های ملی استفاده کنند. اصل نودوهم نیز به مسئله ناسازگاری عضویت در احزاب سیاسی با برعهده گرفتن مشاغلی همچون قضاوت، عضویت در نیروهای نظامی و حضور در سفارتخانه‌ها و کنسولگری‌های ایتالیا در خارج از کشور اشاره دارد. بخش سیزدهم و پایانی قانون اساسی نیز به ممنوعیت تأسیس احزاب سیاسی فاشیست در ایتالیا

اختصاص یافته است. اصل چهل‌ونهم قانون اساسی که نتیجه بحث‌های طولانی میان گروه‌های حاضر در مجمع تدوین قانون اساسی بود به‌دلیل ابهام و نیز کم‌اهمیت بودن مورد انتقاد قرار گرفته است. برخی معتقدند چون در اصل مذکور از احزاب سیاسی به‌عنوان یک سازمان داوطلبانه خصوصی یاد شده است این امر مانع از تصویب قانونی مجزا در رابطه با احزاب از سوی نهادهای دولتی شده است.

قانون احزاب

علیرغم افزایش تمایل احزاب و شهروندان برای تدوین یک قانون ویژه و مجزا برای احزاب سیاسی با این حال ایتالیا همچنان فاقد یک قانون احزاب مجزاست.

قانون فعالیت‌های مالی احزاب سیاسی

در سال ۱۹۷۴ در ایتالیا قانونی با عنوان قانون فعالیت‌های مالی احزاب سیاسی به تصویب رسید. مفاد این قانون بارها مورد اصلاح و بازنگری قرار گرفته است. براساس این قانون کمک‌های مالی دولت به احزاب سیاسی به‌طور کلی به دو دسته تقسیم می‌شود: کمک‌های مالی برای تأمین هزینه‌های انتخاباتی احزاب و کمک‌های مالی برای تأمین هزینه‌های عادی احزابی که در پارلمان دارای نماینده هستند. اما در نتیجه رفراندومی که در سال ۱۹۹۳ برگزار شد نوع دوم کمک‌های مالی حذف شد و در حال حاضر دولت فقط برای فعالیت‌های انتخاباتی احزاب به آنها کمک مالی اعطا می‌کند. با این حال، کمک‌های مالی دولت به احزاب برای فعالیت‌های انتخاباتی به انتخابات‌های محلی و پارلمان اروپا نیز گسترش یافت و همچنین میزان کلی این

کمک‌ها به شکل قابل توجهی افزایش یافت.

به‌علاوه از سال ۱۹۹۹ تاکنون احزاب سیاسی در ابتدای هر سال مبلغ کلانی به‌عنوان کمک انتخاباتی برای انتخابات‌هایی که قرار است در آن سال برگزار شود از دولت دریافت می‌کنند. در کشور ایتالیا احزاب سیاسی علاوه‌بر کمک‌های مالی، از کمک‌های غیرمالی دولتی نظیر، تخفیف‌های پستی و استفاده رایگان از سالن‌های دولتی در زمان انتخابات، نیز برخوردار می‌شوند.

قانون فعالیت‌های مالی احزاب سقف مشخصی برای کمک‌های مالی افراد و اشخاص به احزاب سیاسی در نظر نگرفته است. با این حال، براساس این قانون، احزاب سیاسی موظفند کمک‌های مالی بیش از ۵۰۰۰۰ یورو را اعلام عمومی کنند. براساس قانون، اعطای کمک مالی از سوی شرکت‌ها و نهادهای دولتی و نیمه‌دولتی به احزاب سیاسی ممنوع است. چنانچه یک شرکت خصوصی قصد کمک مالی به احزاب را دارد، اولاً این امر باید در هیئت مدیره آن شرکت به تصویب برسد و ثانیاً اسناد مربوط به آن در بایگانی حزب نگهداری شود.

هلند

قانون اساسی

هلند از جمله کشورهای اروپایی است که تعداد و سابقه قوانین مربوط به احزاب سیاسی در آن چندان زیاد نیست. به‌عنوان مثال، قانون اساسی این کشور هیچ اشاره‌ای به احزاب سیاسی ندارد.

قانون احزاب سیاسی

در کشور هلند همچنین قانون ویژه و مجزایی در رابطه با احزاب سیاسی وجود ندارد. مسائل مربوط به احزاب سیاسی براساس بخش دوم قانون مدنی که عنوان آن «اشخاص حقوقی» است، تنظیم می‌شود.

قانون مسائل مالی احزاب سیاسی

تا پیش از سال ۱۹۹۹، دولت فقط به شکل غیرمستقیم به احزاب سیاسی کمک می‌کرد. این کمک‌ها شامل حق استفاده رایگان از رادیو (از دهه ۱۹۲۰) و تلویزیون (۱۹۵۷) دولتی برای آن دسته از احزاب سیاسی که در تمامی حوزه‌های انتخابیه کاندیدا معرفی می‌کردند و حداقل یک نماینده در مجلس دوم (سنا) داشتند؛ اعطای تخفیف‌های مالیاتی به افراد و شرکت‌هایی که به احزاب سیاسی کمک مالی می‌کردند (۱۹۵۴)؛ اعطای کمک مالی به فراکسیون‌های پارلمانی و نمایندگان وابسته به احزاب سیاسی (۱۹۶۶ و ۱۹۷۴)؛ و کمک مالی به مؤسسات و نهادهای علمی وابسته به احزاب سیاسی (۱۹۷۱)، می‌شد.

اعطای کمک‌های مالی مستقیم از سوی دولت به احزاب سیاسی، در سال ۱۹۹۹ و به دنبال تصویب قانون تأمین هزینه‌های مالی احزاب سیاسی توسط دولت آغاز شد. شرایط لازم برای بهره‌مندی یک حزب سیاسی از کمک‌های مستقیم دولتی عبارتند از: به ثبت رسیده باشد، در شورای انتخابات ثبت نام کرده باشد، حداقل دارای ۱۰۰۰ عضو دارای حق رأی‌دهی باشد و حداقل یک نماینده در مجلس اول یا مجلس دوم

داشته باشد (اصول یکم و دوم). هدف از اعطای این کمک‌ها از سوی دولت به احزاب سیاسی، تأمین هزینه‌های آنها در زمینه تحقیقات، آموزش، ارتباط با اعضا و رأی‌دهندگان، ارتباط با شعب محلی و تبلیغات انتخاباتی است (اصل پنجم). احزاب در ابتدای هر سال پول هنگفتی از دولت به‌عنوان کمک دریافت می‌کنند. به‌علاوه، به ازای هر کرسی که در پارلمان به دست می‌آورند و نیز به ازای هر عضو مبلغی از سوی دولت به آنها پرداخت می‌شود (اصل ششم). علاوه بر این، دولت هر ساله به سازمان‌های علمی و سازمان‌های جوانان وابسته به احزاب به‌طور جداگانه کمک مالی می‌کند.

قانون فعالیت‌های مالی احزاب مصوب ۱۹۹۹، سقف خاصی برای کمک‌های مالی اشخاص و نهادهای غیردولتی به احزاب سیاسی در نظر نگرفته است. همچنین براساس این قانون، اشخاص و نهادهای بیگانه و ناشناس می‌توانند به احزاب سیاسی کمک مالی کنند. تنها شرطی که در این مورد برای احزاب سیاسی در نظر گرفته شده این است که احزاب سیاسی موظفند هر ساله گزارشی در مورد کل کمک‌های مالی دریافتی خود و نیز گزارشی در مورد کمک‌هایی که از سوی شرکت‌ها و مؤسسات غیردولتی دریافت نموده‌اند را منتشر نمایند. در این گزارش‌ها احزاب سیاسی باید میزان دقیق کمک‌های مالی دریافتی و مشخصات کامل منبع آن کمک‌ها را ذکر کنند (اصل هجدهم). در قانون مذکور سقف خاصی برای هزینه‌های انتخاباتی احزاب سیاسی تعیین نشده است. احزاب سیاسی بایستی پس از هر انتخابات یک گزارش انتخاباتی منتشر نموده و در این گزارش میزان درآمدها و هزینه‌های انتخاباتی خود را به‌طور دقیق و با جزئیات کامل منتشر کنند.

هر چند مفاد قانون فعالیت‌های مالی احزاب سیاسی شامل حال تمامی احزاب سیاسی به ثبت رسیده می‌شود، با این حال فقط آن دسته از احزاب سیاسی که از کمک‌های مالی دولتی استفاده می‌کنند ملزم به رعایت آن هستند. اخیراً (در فوریه ۲۰۱۲) پارلمان ایتالیا تدوین قانون جدیدی در رابطه با کمک‌های مالی دولتی به احزاب سیاسی را در دستور کار خود قرار داده است.

نروژ

قانون اساسی

بخشی از قانون اساسی سال ۱۹۸۴ که جایگزین قانون اساسی سال ۱۸۱۴ شد به مسائل مرتبط با احزاب سیاسی اختصاص یافته بود. این قانون اساسی در سال ۱۹۸۸ اصلاح شد و تا زمان حاضر تغییری نکرده است. در قانون اساسی فعلی دو اصل به احزاب سیاسی اختصاص یافته است: اصل پنجاه و سوم و اصل شصت و سوم. هر دو این اصول به نحوه مشارکت احزاب سیاسی در انتخابات و نیز وظایف و حقوق انتخاباتی احزاب پرداخته‌اند.

قانون احزاب سیاسی

در سال ۲۰۰۵ با ترکیب بخش‌هایی از قانون انتخابات و بخش‌هایی از قانون انتشار درآمدهای احزاب، قانون جدیدی با عنوان قانون احزاب سیاسی تدوین شد. این قانون در برگیرنده مسائل مرتبط با تأسیس و ثبت احزاب سیاسی در اداره ثبت احزاب

سیاسی (بخش‌های ۱ و ۲)، اعطای کمک‌های مالی دولتی و غیردولتی به احزاب سیاسی (بخش‌های ۳ و ۴)، و ایجاد یک نهاد مستقل به نام کمیته اجرای قانون احزاب برای اجرای مفاد این قانون است (بخش ۵). قانون احزاب سیاسی در سال ۲۰۰۶ اصلاح شد. در این قانون جدید ابهامات موجود در قانون قبلی در رابطه با ثبت احزاب، گزارش‌دهی مالی توسط احزاب، اعطای کمک مالی به احزاب، و وظایف کمیته اجرای قانون احزاب سیاسی برطرف شد.

مقررات مربوط به مسائل مالی احزاب سیاسی

در سال ۱۹۹۸ در نوژ قانونی در رابطه با الزام احزاب سیاسی به افشای درآمدهای خود به تصویب رسید. براساس این قانون احزاب سیاسی ملزم شدند طی گزارشی میزان درآمدهای خود را اعلام نمایند. به‌علاوه، براساس این قانون احزاب سیاسی موظف به افشای نام افراد و نهادهایی شدند که بیش از حد نصاب تعیین شده به آنها کمک مالی کرده‌اند. احزاب همچنین بایستی میزان دقیق کمک‌های دریافتی از منابع ناشناس را اعلام کنند. قانون مذکور در سال ۲۰۰۵ جای خود را به قانون احزاب سیاسی داد و به این ترتیب تغییرات گسترده‌ای در مقررات مالی احزاب سیاسی ایجاد شد. نخستین تغییر آن بود که مفاد قانون جدید شامل حال تمامی احزاب سیاسی به ثبت رسیده (چه احزابی که در انتخابات شرکت می‌کردند و چه احزابی که در انتخابات شرکت نمی‌کردند)، می‌شد. تغییر مهم دیگر آن بود که در قانون جدید اعطای کمک مالی از سوی نهادهای دولتی و نیمه‌دولتی، افراد و نهادهای ناشناس و

خارجی‌ها به احزاب سیاسی ممنوع شد (اصل هفدهم).

در نروژ اعطای کمک مالی از سوی دولت به احزاب سیاسی از دهه ۱۹۷۰ آغاز شد. براساس قانون احزاب سیاسی مصوب سال ۲۰۰۵ کمک مالی دولت به احزاب سیاسی بر دو اساس بین آنها توزیع می‌شود: «براساس آرای که هر حزب به دست می‌آورد» و «براساس حداقل حمایتی که هر حزب از آن برخوردار است». براساس معیار اول کمک‌های دولتی متناسب با آرای که هر یک از احزاب سیاسی در آخرین انتخابات به دست آورده‌اند بین آنها توزیع می‌گردد. ۹۰ درصد کمک‌های مالی دولتی براساس این معیار توزیع می‌شود. براساس معیار دوم تمامی احزابی که حداقل دو و نیم درصد آرا را در آخرین انتخابات ملی به خود اختصاص داده باشند و یا حداقل یک نماینده در پارلمان داشته باشند از کمک‌های دولتی بهره‌مند می‌شوند. فقط ۱۰ درصد کمک‌های مالی دولتی براساس این معیار بین احزاب سیاسی توزیع می‌شود (اصل یازدهم). اصل هفدهم قانون احزاب سیاسی به منبع درآمدی مجاز و غیرمجاز برای احزاب سیاسی اختصاص یافته است. براساس این اصل، دریافت کمک مالی از افراد و نهادهای ناشناس، خارجی‌ها و شرکت‌ها و نهادهای زیر نظر دولت توسط احزاب سیاسی ممنوع است. با این حال، هیچ شرط و حد نصاب خاصی برای دریافت کمک از اشخاص حقیقی تعیین نشده است. همچنین برای هزینه‌های حزبی سقف معینی در نظر گرفته نشده است.

براساس قانون احزاب مصوب سال ۲۰۰۵ احزاب سیاسی موظفند به‌طور سالیانه گزارشی در مورد درآمدهای خود تهیه نموده و آن را در اختیار اداره مرکزی آمار

نروژ قرار دهند. به‌علاوه، زمانی که میزان کمک مالی اعطا شده به یک حزب از سوی یک فرد یا شرکت بیش از حد معینی باشد، آن حزب ملزم است گزارشی جداگانه تهیه نماید و در آن هویت شخص یا شرکت کمک‌کننده و میزان دقیق این کمک را اعلام نماید (اصل نوزدهم). قانون احزاب سیاسی سال ۲۰۰۶ با جزئیات بیشتری به موضوع اعلام عمومی درآمدهای حزبی پرداخته است.

در نروژ همچنین براساس قانون احزاب سیاسی، یک نهاد اجرایی مستقل ایجاد شد. از جمله وظایف این نهاد تفسیر مفاد قانون احزاب سیاسی، توزیع کمک‌های دولتی بین احزاب سیاسی و رسیدگی به شکایات احزاب سیاسی در مورد نحوه توزیع کمک‌های دولتی و ثبت احزاب سیاسی است (اصل بیست‌وچهارم).

مجارستان

قانون اساسی

نخستین قانون اساسی مجارستان در دوران پس از سقوط کمونیسم در سال ۱۹۸۹ به تصویب رسید. در مقدمه این قانون اساسی هدف از تدوین آن «فراهم کردن شرایط برای گذار مسالمت‌آمیز به نظام چندحزبی، دموکراسی پارلمانی و اقتصاد بازار» عنوان شده است. قانون اساسی سال ۱۹۸۹ تاکنون در سال‌های ۱۹۹۰، ۱۹۹۴، ۲۰۰۱ و ۲۰۰۴ اصلاح شده است. اصل سوم قانون اساسی فعلی به مباحثی همچون آزاد بودن تأسیس حزب، مشارکت احزاب در دفاع و بیان خواست عمومی و ممنوعیت کنترل یک حزب واحد بر حکومت می‌پردازد. براساس برخی از اصول قانون

اساسی عضویت در احزاب با برعهده گرفتن برخی مشاغل منافات دارد. این مشاغل عبارتند از: قضاوت (اصل پنجاهم)، دادستان عمومی (اصل پنجاه و سوم)، عضویت در دادگاه قانون اساسی (بند «الف» اصل سی و دوم)، رده‌های عالی نیروهای نظامی (بند «ب» اصل چهلم). همچنین در اصل بیست و هشتم که به مسئله انحلال پارلمان می‌پردازد، بند «الف» اصل سی و دوم که به ثبت نام برای عضویت در دادگاه قانون اساسی می‌پردازد و بند «ب» اصل نوزدهم نحوه تعیین اعضای شورای دفاع ملی می‌پردازد، اشاره‌ای به احزاب سیاسی شده است. همچنین در اصل شصت و سوم قانون اساسی کیفیت و شرایط تدوین یک قانون مجزا در رابطه با احزاب سیاسی مشخص شده است و رأی مثبت دوسوم اعضای پارلمان را برای تدوین این قانون الزامی می‌داند.

قانون احزاب

در همان سالی که قانون اساسی مجارستان به تصویب رسید (۱۹۸۹)، قانونی با عنوان «قانون فعالیت احزاب سیاسی و وظایف مالی آنها» نیز در رابطه با احزاب سیاسی به تصویب رسید. در مقدمه این قانون، مهمترین وظیفه اجتماعی احزاب سیاسی «فراهم نمودن شرایط برای دفاع و بیان اراده عمومی و مشارکت شهروندان در حیات سیاسی» عنوان شده است. براساس اصل دوم این قانون، فعالیت احزاب سیاسی در محیط‌های کاری و همچنین مشارکت اعضای نیروهای نظامی و انتظامی در احزاب سیاسی ممنوع است. این قانون همچنین شرایط انحلال یک حزب توسط

اعضای حزب، ادغام یک حزب در یک حزب دیگر و انحلال یک حزب توسط دادگاه را مشخص نموده است (اصل سوم). «قانون فعالیت احزاب سیاسی و وظایف مالی آنها» آخرین بار در سال ۲۰۰۳ اصلاح شده است.

مقررات مربوط به فعالیت‌های مالی احزاب سیاسی

در مجارستان مسائل مالی احزاب براساس قانون فعالیت‌ها و مسائل مالی احزاب سیاسی و قانون انتخابات تنظیم می‌شود. هر دو این قوانین مصوب ۱۹۸۹ هستند و البته تاکنون چندین بار اصلاح شده‌اند. قانون انتخابات صرفاً به مسائل مالی احزاب در زمان انتخابات می‌پردازد. در این قانون نحوه اعطای کمک‌های مالی دولتی به احزاب در زمان انتخابات مشخص شده است. همچنین در این قانون سقف مشخصی برای هزینه‌های انتخاباتی احزاب در نظر گرفته شده است و احزاب سیاسی ملزم به اعلام هزینه‌های انتخاباتی خود در روزنامه رسمی کشور شده‌اند.

احزاب سیاسی می‌توانند درآمدهای خود را از طریق کمک‌های مالی، دریافت حق عضویت از اعضا، کمک‌های دولتی و فعالیت‌های تجاری و اقتصادی تأمین کنند. براساس قانون، دریافت کمک از سازمان‌های وابسته به دولت، دولت‌های خارجی و افراد و نهادهای ناشناس ممنوع است. همچنین چنانچه میزان کمک‌های صورت گرفته از سوی یک فرد یا شرکت به یک حزب سیاسی از حد معینی فراتر رود، آن حزب موظف است میزان دقیق کمک صورت گرفته و هویت کمک‌کننده را افشا کند. احزاب همچنین ملزم به اعلام آن دسته از درآمدهای خود که از طریق فعالیت‌های اقتصادی

و تجاری خود حزب به دست آمده است، می‌باشند. در مجارستان دولت به تمامی احزابی که موفق به کسب حداقل ۱ درصد آرا در آخرین انتخابات پارلمانی شده باشند کمک مالی اعطا می‌کند. کمک‌های دولتی به این صورت بین احزاب توزیع می‌شود: ۲۵ درصد این کمک‌ها به‌طور مساوی بین احزاب واجد شرایط توزیع می‌شود؛ ۷۵ درصد باقیمانده نیز متناسب با آرای احزاب در آخرین پارلمان بین آنها توزیع می‌گردد. براساس قانون، احزاب سیاسی موظفند هر سال گزارشی در مورد فعالیت‌های مالی خود منتشر نمایند. جزئیات کمک‌های مالی صورت گرفته توسط اشخاص خارجی و نیز کمک‌های بالاتر از حد تعیین شده بایستی در گزارش‌های جداگانه‌ای اعلام گردد. همچنین براساس قانون فعالیت‌ها و مسائل مالی احزاب سیاسی، یک نهاد مستقل با عنوان «سازمان نظارت دولتی مجارستان» برای نظارت گزارش‌های مالی احزاب، نظارت بر فعالیت‌های مالی آنها در انتخابات و نظارت بر نحوه اعطای کمک‌های دولتی به نهادهای وابسته احزاب سیاسی تشکیل گردید.

در آخرین اصلاحیه قانون فعالیت‌ها و مسائل مالی احزاب سیاسی که در سال ۲۰۰۳ صورت گرفت، مقررات جدیدی در رابطه با بنیادها و نهادهای وابسته به احزاب و شرایط لازم برای بهره مندی آنها از کمک‌های دولتی به قانون اضافه شد.

جمع‌بندی

در این گزارش قوانین و مقررات مربوط به احزاب سیاسی مورد بررسی قرار گرفت. این بررسی نشان می‌دهد که در هریک از این کشورها قوانین و مقررات مربوط به

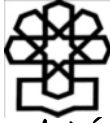

احزاب سیاسی و مسائل مالی آنها متفاوت است و هر کشور با توجه به وضعیت سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی خود قوانین متفاوتی در این رابطه تدوین کرده است. در عین حال این مطالعه نشانگر یک مسئله دیگر نیز هست و آن اینکه در تمامی کشورهای مورد بحث (چه آنهایی که دارای نظام دمکراتیک قدیمی هستند و چه آنهایی که به تازگی به سوی دمکراتیزه شدن گام برداشته‌اند) در سال‌های اخیر قوانین و مقررات متعدد و متنوعی برای سروسامان دادن به فعالیت‌های سیاسی، مالی و انتخاباتی احزاب سیاسی تدوین شده است و بنابراین برخلاف گذشته حجم قوانین مرتبط با احزاب در این کشورها افزایش چشمگیری داشته است.

منابع و مآخذ

۱. متن قوانین مربوط به احزاب سیاسی و مسائل ملی احزاب سیاسی در سایت:
<http://www.partylaw.leidenuniv.nl>
2. Janda, K. Adopting Party Law, working paper series on Political Parties and Democracy in Theoretical and Practical Perspectives. Washington DC: National, 2005.
3. Democratic Institute for International Affairs Daniela Romée Piccio, 2012, Party Regulation in Europe: A Comparative Overview, working paper series on the legal regulation of political parties, no. 18, March.
4. Maria Chiara Pacini & Daniela Romée Piccio, 2012, Party Regulation in Italy and its Effects, working paper series on the legal regulation of political parties, no. 26, June.
5. Fernando Casal Bértoa, Daniela Romée Piccio, Ekaterina R. Rashkova , 2012, Party Law in Comparative Perspective, working paper series on the legal regulation of political parties, no. 16, March.

6. Wojciech Gagatek, 2011, Political Financing Regulation at the EU Level: The Conflict of National Traditions and Interests, working paper series on the legal regulation of political parties, no. 14, November.
7. Angela K. Bourne , 2011, Democratisation and the Illegalisation of Political Parties in Europe, working paper series on the legal regulation of political parties, no. 07, February.
8. Fransje Molenaar, 2010, The Development of European Standards on Political Parties and their Regulation, working paper series on the legal regulation of political parties, no. 04, March.

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۲۷۰۶

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: مطالعه تطبیقی قوانین و مقررات مربوط به احزاب سیاسی در کشورهای اروپایی

نام دفتر: مطالعات سیاسی (گروه سیاست داخلی)

تهیه و تدوین: ابودر رفیعی قهساره

ناظر علمی: ابودر گوهری مقدم

متقاضی: معاونت سیاسی - حقوقی

ویراستار: حسین صدری‌نیا

واژه‌های کلیدی: —

تاریخ انتشار: ۱۳۹۱/۹/۲۲